

JUDECĂTORIA ORHEI

ОРХЕЙСКИЙ СУД

MD-3505, or. Orhei, str. Vasile Mahu, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
tel. 0-235-20437, fax. 0-235-20736

MD-3505, г. Орхей, ул. Василе Маху, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
тел. 0-235-20437, факс: 0-235-20736

№ _____ din _____ 2022

Curtea Constituțională

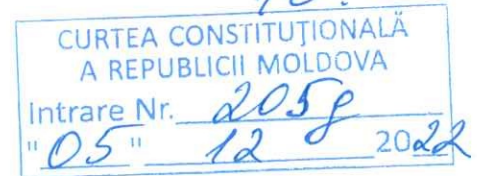
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

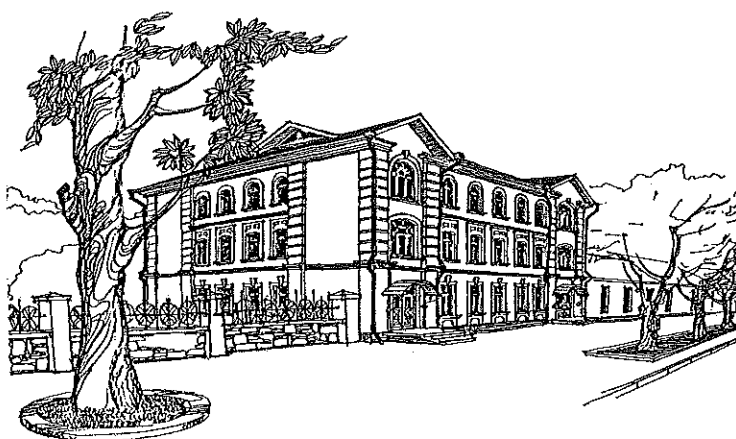
Judecătoria Orhei, sediul Central Vă expediază copia încheierii 2-1447/2022 din 28.11.2022 privind problema ridicării excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea depusă de Donos Tudor către Guminiuk Nicolae cu privire la anularea actelor, contractelor și repararea prejudiciului moral.

Anexă: copia încheierii 2-1447/2022 din 28.11.2022, cererea depusă de Donos Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, sesizarea privind excepției de neconstituționalitate (în total 30 file).

Judecătorul
Judecătoriei Orhei

Alexandra ROMANAȘ

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

S E S I Z A R E

privind excepția de neconstituționalitate

*prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție și
în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016*

A. Autor al excepției de neconstituționalitate

1. Nume: **Donos**

2. Prenume: **Tudor**

A.2. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: **Judecătoria Orhei(sediul central)**

2. Judecător/complet de judecată: **Judecătorul Alexandra Romanaș**

3. Adresa instanței de judecată: **or. Orhei, str. V.Mahu 135**

4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: **(235)2-04-37; E-mail: jor@justice.md;**

**B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării
instanței de drept comun**

1. În Judecătoria Orhei(sediul central) examinează acțiunea în justiție intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Donos Tudor vs Guminiuk Nicolae privind constatarea nulității absolute a actului juridic civil și repararea prejudiciului moral.

2. Potrivit litigiului, Nicoale Guminiuk deținând licența de avocat nr.1682 din 17.06.2009, la data de 12.09.2014 a emis ilegal un mandat de avocat care este un document oficial de strictă evidență cu regim special, și pe baza acestui mandat de avocat a obținut ilegal date cu caracter personal a lui Donos Tudor sub pretextul studierii materialelor dosarului penal, violându-i astfel drepturile consacrate de art.8 din Convenție și articolul 28 din Constituție.

3. **Fapta s-a produs în felul următor:**

Judecătoria Telenești în 2014 judeca o acuzație penală împotriva lui Donos Tudor.

Inculpatul fiind suspendat din funcție, nu avea bani pentru ași alege un avocat. Instanța a solicitat printr-o încheiere judecătorească către Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat să desemneze un avocat care acordă asistență juridică garată de stat.

La data de 02 decembrie 2014 în ședința de judecată s-a prezentat avocatul Nicolae Guminiuk titularul licenței de avocat nr.1682 din 17.06.2009, susținând că este avocat care acordă asistență juridică garată de stat.

La data de 02 decembrie 2014, inculpatul Donos Tudor, depune o cerere scrisă către instanță prin care solicită înlăturarea apărătorului N.Guminiuk, pe motivul că nu este avocat ce face parte din corpul avocaților care acordă asistență juridică garată de stat, cât și neîncrederea în avocatul Guminiuk(*anexă copie cererii*).

În cadrul ședinței de judecată, avocatul Nicolae Guminiuk a declarat: „*Onorată instanță eu am fost impus să acord apărare*”. Acest fapt a fost înscris în procesul-verbal a ședinței de judecată(*a se vedea copia se anexează*).

Peste aproximativ 2 ani de zile, avocatul Nicolae Guminiuk depune o cerere către instanța de judecată cu următorul conținut:

„Prin prezenta vă aduc la cunoștință că CA N.Guminiuc încetează participarea în cadrul dosarului penal cu privire la inculparea lui Donos Tudor în lipsa contractului și deciziei Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS”(anexă fotocopia cererii). Anexând la cererea dată o informație eliberată de OT Bălți al CNAJGS prin care se confirmă că nu există decizie de desemnare a avocatului Guminiuk emisă în baza art.27 al Legii privind asistența juridică garată de stat.

Despre această cerere s-a aflat ulterior.

În anul 2018, soția lui Donos Tudor, Donos Elena l-a apelat telefonic pe avocatul Nicolae Guminiuk solicitând informație referitor la modul de intrare în proces în calitate de apărător.

Discuția purtată de Donos Elena și avocatul Guminiuk Nicolae a fost fixată pe format electronic și este transcrisă într-o stenogramă ce a fost prezentată instanței drept probă.

Potrivit stenogramei:

Avocatul Guminiuk explică că în anul 2014 a fost contactat telefonic de către Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Victor Grijuc, care i-a solicitat să acorde asistență juridică garată de stat lui Donos Tudor pe o cauză penală.

Avocatul Guminiuk inițial a refuzat să acorde asistență juridică garată de stat fiindcă nu are contract încheiat cu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și nu face parte din lista avocaților publici împuterniciți pentru astfel de activitate.

Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Victor Grijuc, la amenințat pe avocatul Guminiuk că-i face probleme la Uniunea Avocaților dacă refuză.

În cele din urmă, din frică avocatul Guminiuk a acceptat, impunând condiția către Coordonatorul OT Bălți Grijuc, ca să fie inclus în baza de date a Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, pentru remunerare.

Peste un an și ceva, avocatul Guminiuk se prezintă la Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Victor Grijuc, ca să-i achite salariu pentru asistența juridică acordată lui Donos Tudor.

Verificînd în baza de date a Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, avocatul Guminiuk constată că nu figurează.

Revoltîndu-se de acest fapt avocatul Guminiuk, atunci Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Victor Grijuc, la asigurat că hotărăște această întrebare.

Avocatul Guminiuk i-a reproșat Coordonatorului OT Bălți Grijuc, fiindcă ceia ce-i propune constituie o „păcăleală a statului” și are miros neplăcut.

Totuși avocatul Guminiuk ia lăsat ultimatum Coordonatorului OT Bălți Grijuc, acuzîndu-l că la indus în eroare, și părăsește procesul de apărare a lui Donos Tudor(a se vedea stenograma anexată).

În cadrul procesului judiciar în baza căreia se ridică excepția de neconstituționalitate, Avocatul Nicolae Guminiuk a depus referință și și-a modificat deja poziția comunicînd că de fapt Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS Victor Grijuc e emis decizia de desemnare a avocatului însă defapt a uitat să o înregistreze, ceia ce constituie o eroare mică.

La rîndul său Coordonatorul OT Bălți al CNAJGS Victor Grijuc a emis o Notă informativă către Directorul executiv CNAJGS Lilian Darii și în aliniatul 4 din Nota informativă a scris:

Este de menționat faptul, că avocatul Nicoale Guminiuk la acel moment nu avea încheiat contract cu oficiul privind acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat la cerere și respectiv nu putea fi emisă o decizie privind desemnarea(copia Notei informative se anexează).

Prin urmare aceste divergențe urmează să fie înlăturate în instanța de judecată, însă faptul că avocatul Nicolae Guminiuk a emis un mandat de reprezentare fără a avea împuterniciri legale se datorează circumstanțelor ce au produs amestecul în activitatea și independența avocatului.

4. Emiterea mandatului de avocat de către Nicolae Guminiuk, s-a produs în mod samovolnic de către avocat, fiindcă avocatul nici nu a fost contractat de Donos Tudor, nici statul prin Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nu la desemnat. Cu alte cuvinte avocatul N.Guminiuk a acționat contrar obligațiilor sale profesionale statuate de art.54 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la avocatră, care prevede:

Articolul 54. Obligațiile avocatului

(1) Avocatul este obligat:

a) [...];

b) să acorde asistență juridică conform contractului încheiat cu clientul sau cu oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;

5. Timp de aproape 2 ani, avocatul Nicolae Guminiuk a indus în eroare o instanță de judecată și pe Donos Tudor că este avocat desemnat de Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, inducând în eroare că are împuterniciri procesuale, circumstanțe ce sunt răsturnate de art.27 al Legii privind asistența juridică garantată de stat și Legea cu privire la avocatură.
6. În astfel de împrejurări, se constată că avocatul Guminiuk Nicoale ilegal și-a preluat competențe în domeniul apărării lui Donos Tudor, ilegal e emis mandatul de avocat care este un act juridic civil de reprezentare, iar în consecința actelor ilegale descrise, avocatul numit a violat drepturile fundamentale consacrate de art.8 din Convenție și art.28 din Constituție, fapte exprimate prin accesul neautorizat la datele cu caracter personal.
7. Prin acțiunea în justiție pusă în mișcare de Donos Tudor, se solicită instanței să constate nulitatea absolută a actului juridic civil,-numit mandat de avocat, emis de avocatul Nicolae Guminiuk, să fie constatat faptul că a avut loc violarea drepturilor garantate de art.8 din Convenție și art.28 din Constituție și să fie încasat din contul pârîului prejudiciul material și moral.
8. Dar se constată și o imixtiune în activitatea avocatului Nicolae Guminiuk comisă din partea Coordonatorului Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Victor Grijuc, care la impus prin amenințare să acorde asistență juridică, contrar voinței avocatului.
- La rîndul său avocatul a emis ilegal mandatul de avocat, care este act juridic civil de reprezentare(*actul contestat*), pe baza căruia a violat drepturile fundamentale lui Donos Tudor.
- Cazul este eșit din buna-practică, reeșind din prevederile art.52 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură, potrivit căreia: *Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat. Statul asigură respectarea și protejarea libertății în exercitarea profesiei de avocat, fără discriminare și fără intervenții nejustificate din partea autorităților sale sau a publicului.*
9. În atare situație, se constată că deși statul a proclamat independența avocatului, atunci tot statul nu a constituit un organ/autoritate publică, care să asigure efectiv independența avocatului în Republica Moldova.
10. În acest sens în prezentul proces, instanței i s-a solicitat să atragă în calitate de intervenienți accesorii Uniunea Avocaților din Moldova(UAM) și Ministerul Justiției(MJ), din motivul că UAM nu a asigurat independența avocatului N.Guminiuk iar MJ nu a propus elaborarea legii clare cu privire la organul care are competențe de a asigura independența avocatului numit în speța dată.
11. În această abordare consider că prevederile art.35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură care prevede: **„Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău”, sînt neconstituționale, în partea ce ține de omisiunea legislativă de a reglementa care este organul ce asigură independența avocatului.**
12. Într-o altă abordare, observăm că art.1 alin.(1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, este prevăzut: ***Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.***
- Potrivit art.68 alin.(2) din Legea cu privire la procuratură, este prevăzut: ***„Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității procurorilor”.***
13. Prin urmare, la justiția penală moldovenească participă trei actori importanți: Judecătorul, procurorul și avocatul.
- Independența acestor persoane s-au organe, derivă din principiul contradictorialității în procesul penal(*art.24 alin.(1) CPP*), potrivit căreia: *Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.*

14. În astfel de împrejurări statul de drept a lăsat pe avocați într-o poziție ce permite influența necorespunzătoare a lor la înfăptuirea justiției, din motivul că nu există un organ ce să le asigure independența, pe când comparativ cu judecătorii și procurorii prin lege au format organe să le asigure independența.
15. Prin urmare prevederile art.35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură devin aplicabile în prezentul proces, fiindcă din materialul probatoriu se constată că asupra avocatului Nicolae Guminiuk s-a produs influențe necorespunzătoare ca să emită actul de reprezentare contestat, iar prin art.35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură, nu este reglementat care este organul/autoritatea publică ce trebuia să-i asigure independența avocatului ca să nu acționeze în maniera dată, rezultată cu violarea drepturilor fundamentale.
16. Prevederile art.35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură devin aplicabile în prezentul proces, și din motivul că omisiunea legislativă care nu a asigurat independența avocatului vizat, influențează direct atragerea ca intervenienți accesorii Ministerul Justiției și Uniunea Avocaților din Moldova, pe motivul că calitatea legii/modificarea legii/ propunerea de modificare a legii, constituie competențe exclusiv ale Ministerului Justiției și Uniunii Avocaților din Moldova, care pe de o parte trebuie să asigure independența avocatului, iar pe de altă parte adoptă proiecte de lege la compartimentul dat și-l prezintă spre adoptare. Fapte ce în realitate nu s-au produs, iar asupra avocatului vizat s-au comis influențe necorespunzătoare, inclusiv din omisiunea legislativă de a reglementa organul care asigură independența avocatului.

C. Obiectul sesizării

17. Prezenta sesizare are ca scop controlul constituționalității a art.35 alin.(1) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: *Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.*

Excepția de neconstituționalitate se referă în exclusivitate la omisiunea legislativă de a reglementa prin lege oorganul care asigură independența și imparțialitatea avocatului în Republica Moldova.

Omisiunea legislativă poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate în cazul când prin omisiunea propriu zisă este afectat un drept fundamnetal. Autorul sesizării este obligat să demonstreze dreptul violat prin omisunea legislativă ce constituie obiect al excepției.

La acest compartiment este relevantă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia Curtea a statuat: *În acest context, Curtea reține că, fiind în prezența unei omisiuni legislative și în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, nu poate ignora viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai această omisiune este cea care generează, eo ipso, încălcarea dreptului constituțional al persoanei de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Or, Constituțională, potrivit art. 134 din Legea fundamentală, garantează supremația Constituției, ceea ce presupune, printre altele, conformitatea întregului drept cu Constituția(HCC nr. 17 din 19.05.2016, § 71, citat acolo).*

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale
ARTICOLUL 8 Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

ASPECTE DE DREPT INTERNAȚIONAL pertinente independenței avocatului

CODUL DEONTOLOGIC AL AVOCAȚILOR DIN UNIUNEA EUROPEANĂ

2. PRINCIPII GENERALE

2.1. Independența

2.1.1. Multitudinea îndatoririlor care îi revin avocatului impune o independență absolută a acestuia, scutită de orice presiune, îndeosebi de presiunea derivată din propriile sale interese sau datorată influențelor din afară. Această independență este, de asemenea, necesară atât pentru încrederea în justiție, cât și pentru încrederea în imparțialitatea judecătorului. Prin urmare, avocatul trebuie să evite orice prejudiciere a independenței sale și să vegheze la a nu neglija etica sa profesională pentru a-i mulțumi pe clienții săi, pe judecător sau pe terți.

2.1.2. Această independență este necesară și în activitatea juridică, și în cea judiciară. Sfatul dat de avocat clientului sau nu are nici o valoare atunci dacă acest lucru a fost făcut din complot, din interes personal sau sub efectul unei presiuni din afară.

2.2. Încrederea și integritatea morală. Relațiile bazate pe încredere nu pot exista decât atunci când nu există nici o urmă de înșelăciune cu privire la onoarea personală, la probitatea și integritatea avocatului. Pentru avocat, aceste virtuți tradiționale constituie obligații profesionale.

3. RELATIILE CU CLIENTII

3.1. Debutul și încetarea relațiilor cu clientul

3.1.1. Avocatul nu acționează decât atunci când este împuternicit de clientul său. Avocatul poate totuși să acționeze într-un caz în care a fost însărcinat de un alt avocat care îl reprezintă pe client sau în care a fost numit de o instanță competentă. Avocatul trebuie să se străduiască, în mod rezonabil, să cunoască identitatea, competența și posibilitățile persoanei sau ale autorității de care a fost împuternicit, atunci când circumstanțele specifice relevă ca această identitate, această competență sau aceste împuterniciri **sunt îndoielnice.**

3.1.2. Avocatul își sfatuește și își apără clientul cu promptitudine, în mod conștiințos și cu diligență. El își asumă personal răspunderea pentru misiunea care i-a fost încredințată și informează pe client cu privire la evoluția cauzei care i-a fost încredințată.

3.1.3. **Avocatul nu acceptă să-i fie încredințată o cauză atunci când știe sau când ar trebui să știe că el nu are competența necesară pentru a se ocupa de această cauză,** fără a coopera cu un avocat care are competența necesară. Avocatul nu poate accepta o cauză atunci când, datorită altor obligații, se află în imposibilitatea de a se ocupa de ea cu promptitudine.

3.1.4. Avocatul nu va putea să exercite dreptul său de a nu se ocupa de o cauză în așa fel sau în astfel de circumstanțe încât clientul să nu mai poată găsi alta modalitate de a fi asistat juridic la timp, pentru a se putea preveni prejudicierea clientului.

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21
Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) **Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”**

Articolul 28
Viața intimă, familială și privată
Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Prevederi relevante ale Legii nr.1260 din 19.07.2002,„cu privire la avocatură”

Articolul 35. Uniunea Avocaților

Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.

Articolul 51. Independența avocatului

În exercitarea profesiei sale, avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei de avocat și Codului deontologic al avocatului. Avocatul este liber în alegerea poziției sale și nu este obligat să coordoneze această poziție cu nimeni, în afară de client.

Articolul 52. Garantarea independenței

(1) Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat. **Statul asigură respectarea și protejarea libertății în exercitarea profesiei de avocat**, fără discriminare și fără intervenții nejustificate din partea autorităților sale sau a publicului.

(5) Insultarea, calomnierea avocatului, amenințările la adresa acestuia, actele de violență comise împotriva lui în timpul exercitării atribuțiilor profesionale și în legătură cu aceasta se pedepsesc conform legii.

(8) Nici o autoritate publică nu poate influența direct sau indirect și nu poate controla contractul dintre avocat și client.

Articolul 54. Obligațiile avocatului

(1) Avocatul este obligat:

a) [...];

b) să acorde asistență juridică conform contractului încheiat cu clientul sau cu oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;

Articolul 11. Incompatibilități

(3) Nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice de reprezentare a intereselor în instanțele de judecată **în alt temei decât în baza contractului de asistență juridică înregistrat la cabinetul avocatului sau la biroul asociat de avocați**. Excepție fac cazurile de reprezentare a intereselor soțului/soției și ale rudelor până la gradul al patrulea inclusiv.

Prevederi relevante ale Legii nr.198 din 26.07.2007, „cu privire la asistență juridică garantată de stat”

Articolul 27. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate

(1)[...]

(2)[...]

(3) Drepturile și obligațiile avocatului care acordă asistență juridică calificată se atestă prin decizie privind acordarea de asistență juridică, emisă în condițiile prezentei legi.

Prevederi relevante ale Hotărîrea Guvernului nr.158 din 28.02.2013 „cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar”

6. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii:

1) pe recto se înserează:

a) [...];

b) [...];

c) [...];

d) [...];

e) [...];

f) [...];

g) [...];

h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării;

i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării;

j) [...];

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

15. **Constituția RM consacră în art.26 alin.(4),** Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

16. Prevederile constituționale sunt dezvoltate pe larg prin art.52 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură, astfel: *Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat. Statul asigură respectarea și protejarea libertății în exercitarea profesiei de avocat, fără discriminare și fără intervenții nejustificate din partea autorităților sale sau a publicului.*

Principiul fundamental al profesiei privind libertatea și independența avocatului semnifică dreptul și obligația avocatului de a face abstracție și de a nu ceda altor interese când îndeplinește serviciul său profesional, și să nu permită ca supunerea sa – exclusiv legii și jurământului său profesional – să fie compromisă de presiuni nepotrivite.

Este esențial că avocații trebuie să fie liberi de orice presiune externă și orice imixtiune nepermisă de lege în activitatea lor profesională. Acesta este înțelesul ***independenței personale*** a avocatului.

În profesia de avocat, „independența profesiei de avocat” legitimează, motivează, conferă autoritate și este decisivă pentru a câștiga, a conserva și a dezvolta reputația profesională și încrederea în avocați.

Profesia de avocat are nevoie de garanții ferme că nu poate fi șantajată în vreun fel, că este independentă.

Carta principiilor fundamentale ale avocatului european

Într-o societate bazată pe respectul față de justiție, avocatul are un rol eminent. Misiunea sa nu se limitează doar la executarea fidelă a unui mandat în cadrul legii. Avocatul trebuie să vegheze la respectarea Statului de drept și a intereselor persoanelor cărora le apără drepturile și libertățile. Este de datoria avocatului nu numai să pledeze cauza clientului său, ci să și îl consilieze. Respectarea misiunii avocatului este o condiție esențială a Statului de drept și a unei societăți democratice.

Principiul – Independența și libertatea de a asigura apărarea și consilierea clientului său

Avocatul trebuie să fie liber în sens politic, economic și intelectual atunci când acționează în cauza clientului său, când acordă consultații sau când își reprezintă clientul. Aceasta înseamnă că avocatul trebuie să fie independent față de stat sau de alte interese puternice și nu trebuie să permită ca această independență să fie compromisă de presiuni nepotrivite din partea asociațiilor săi. Avocatul trebuie să rămână, de asemenea, independent față de clientul său dacă avocatul dorește să se bucure de încrederea terților și a instanței de judecată. Un avocat nu poate asigura o calitate înaltă a serviciilor sale fără a rămâne total independent de clientul său.

Apartenența avocatului la o profesie liberă și autoritatea care derivă din această apartenență îl va ajuta sa-și mențină independența.

Autoreglementarea profesiei va fi privită ca fiind vitală pentru consolidarea independenței avocatului. Trebuie menționat faptul că, în societățile nedemocratice, avocații pot fi împiedicați să acționeze în cauzele clienților lor și pot fi arestați sau executați pentru asemenea încercări.

Articolul 26 alin.(4) din Constituție și art.52 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură consacră, deopotrivă, și *independența funcțională* a profesiei de avocat.

17. **Deși statul consacră independența avocatului în Republica Moldova, atunci prevederile legale nu sînt suficiente să asigure independența unui avocat fiindcă prin lege nu este instituit un organ special cu competențe exclusive de asigurare a independenței avocatului. Acesta este problema de drept constitutional care a produs ingerința în drepturile fundamentale ale lui Donos Tudor și astăzi se cercetează în proces judiciar.**

18. În acest aspect ne referim la **Articolul 35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură**, care prevede:

Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.

Acest articol indică doar că Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare a avocaților, fără ca articolul să aibă o continuitate prin care să stabilească cert care este organul ce garantează independența avocatului.

19. Efectuînd o lectură a legilor Republicii Moldova observăm că art.1 alin.(1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, este prevăzut:

Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

Iar art.68 alin.(2) din Legea cu privire la procuratură, este prevăzut:
„Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității procurorilor”.

18. Observăm că avocaților care de asemenea activează în domeniul justiției, statul nu le-a garantat independența necesară care urmează a fi garantată de un organ, așa cum statul garantează independența judecărilor și procurorilor prin acele organe care administrează profesiile respective.

19. În acest context **Articolul 35 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură**, care prevede:
„*Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău*”,- este **neconstituțional în parte** ace ține de nereglementare prin lege care organ asigură independența și imparțialitatea avocatului.

20. **Dacă omisiunea legislativă sesizată afectează vre-n drept din Constituție:**

Principiul fundamental al profesiei privind libertatea și independența avocatului semnifică dreptul și obligația avocatului de a face abstracție și de a nu ceda altor interese, când îndeplinește serviciul său profesional, și să nu permită ca supunerea sa – exclusiv legii și jurământului său profesional – să fie compromisă de presiuni nepotrivite.

Este esențial că avocații trebuie să fie liberi de orice presiune externă și orice imixtiune nepermisă de lege în activitatea lor profesională. **Acesta este înțelesul independenței personale a avocatului.**

Erodarea independenței profesiei de avocat subminează statul de drept, care protejează și deține responsabilitatea fiecărui cetățean, de la cei mai puternici la cei mai puțin puternici.

Activitatea de identificare și interpretare a legii de către avocat, la un caz concret care i-a fost încredințat, devine din ce în ce mai dificilă și mărește artificial riscul juridic, cu influențele sale nefaste.

Avocatul nu este un robot care este comandat cu un buton de la nu știu ce pupitru.

Avocatul este un profesionist al dreptului, care se bucură de independența garantată prin lege, un om pregătit pentru a exercita profesia și a respecta regulile ei, un om care judecă ceea ce face înainte de a pune în mișcare instrumentele pe care legea i le pune la dispoziție, **un om care are și propriul lui ego profesional.**

Într-un asemenea context, independența avocatului este o stare de spirit și o condiție a libertății.

Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege(art.26 alin.(4) din Constituție).

Acest principiu constituțional consacră inviolabilitatea avocatului. Sub acest principiu avocatul este independent să-și exercite apărare clienților săi, cu care a semnat contract de asistență juridică, s-au în cazul când a fost desemnat de Consiliul Național Pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

În litigiul în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, în privința avocatului Guminiuk s-a produs influențe externe ca să emită mandat de avocat contrar voinței sale, în lipsă contractuală și lipsa unei decizii de desemnare emise de Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Avocatul Guminiuk a fost amenințat că va avea neplăceri cu Uniunea Avocaților dacă refuză să emită mandat de avocat și dacă refuză să se prezinte într-un proces penal de acuzare a lui Donos Tudor.

Din lipsă de asigurare de independență și imparțialitate profesională, avocatul Guminiuk a cedat interesului său, a comis acțiuni ce au derapat de la standartul legii și jurământului său profesional, a confecționat la comandă un mandat de avocat care este un document oficial de strictă evidență cu regim special, și pe baza acestui mandat a uzurpat calitatea de apărător în

procesul penal. Uzurpând calitatea de apărător acest avocat a obținut acces la informațiile protejate de art.8 din Convenție și art.28 din Constituție.

Fiindcă legislația RM nu prevedea un organ/ autoritate/instituție, care putea la acea etapă să-I asigure independența avocatului, atunci avocatul a recurs la fapte ilegale, numai să nu obțină un conflict cu Uniunea Avocaților, violând conștiincios drepturile fundamentale. Ba mai mult, că mandatul său de avocat emis sub presiune a falsificat actul justiției fiind falsificat mecanismul asistenței juridice garantate de stat într-un dosar concret, iar pe baza probelor obținute sub imperiul mandatului ca act de reprezentare, Donos Tudor a fost condamnat la privațiune de libertate.

În continuare avocatul Guminiuk a pus pe rol mandatul său emis sub presiuni și l-a prezentat instanței de judecătă, comunicînd instanței(judecătorului) că **a fost impus**, fapt scris în procesul verbal al ședinței de judecătă(*a se vedea copia*).

Fiindcă instanța are competență în admiterea/înlăturarea apărătorului potrivit art.70 alin.(7) din Codul de procedură penală, tocmai instanța nu și-a exercitat competența, fiindcă potrivit stenogramei discuției avocatului Guminiuk, atunci avocatul indică direct că **și judecătorul de caz a comis influențe asupra avocatului impunîndu-l să falsifice mecanismul asistenței juridice garantate de stat**, acțiuni inadmisibile în statul de drept.

Pe de altă parte, avocatul Guminiuk a prezentat instanței documentul numit mandat al avocatului. Iar acest document nu este prevăzut în art.70 alin.(7)pct.3) CPP(redacția 2003) fiindcă documentul numit mandatul avocatului a apărut în Republica Moldova în 2010. Chiar și de era judecătorul onest, și nu precedea și el la influențe asupra avocatului, prin aplicarea art.70 alin.(7)pct.3) CPP(redacția2003), nu era în măsură să stabilească corect documentul ce confirmă împuternicirile avocatului dim motivul că art.70 alin.(7)pct.3) CPP era căzut în desuetudine.

Ingerința în dreptul garantat de art.26 alin.(4) din Constituție:

Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege(art.26 alin.(4) din Constituție).

Acest principiu asigură omul moldav că în situațiile dificile de viață, avocatul care îl apără, pe lângă faptul că e onest pe buna-credință, este și stabil, independent și sincer.

Persoana trebuie să fie sigură că nu va fi trădată de avocatul căruia i se distăinue. Persoana trebuie să fie sigură că avocatul sub nici o formă nu va acționa contrar intereselor persoanei. O trădare din partea avocatului în situație dificilă de condamnare a persoanei, ar putea pune în pericol viața omului. Omul trădat în stare de criză psihologică ar putea recurge la diverse tentative cu efect tragic.

În acest sens statul prin lege a interzis ca avocatul să divulge datele obținute de la client. Statul prin lege a interzis ca avocatul să fie implicat în diferite activități special de investigație.

Profilul avocatului liber și independent dezvăluie un avocat competent, onest, dedicat în proiectele în care se implică, responsabil, de bună-credință și cu un bun simț desăvârșit. În plus, este nu doar un om de drept, ci ar trebui să fie și un om de cultură, s-au chiar un psiholog, fiindcă stările clientului cu adevărat sînt critice în situații dificile.

Prin urmare, imedidiat cînd un avocat este telefonat și impus să elibereze mandat de avocat ca să asigure asistență juridică contrar voinței sale unui om, iar dacă refuză este amenințat cu probleme la Uniunea Avocaților, independența avocatului consacrată de art.26 alin.(4)din Constituție, este grav afectată. Ba mai mult că avocatul nu este remunerat, fiindu-I afectat și dreptul la muncă/salariu. Avocatul impus să presteze muncă forțată contrar voinței sale, atunci acest fapt poate fi catalogat și drept infracțiune. Iar toate acestea violează drepturile omului de a fi asistat de un avocat **ales** s-au din **oficiu**.

Influența avocatului de a emite mandat de avocat îl obligă să acceseze materialele doasarului de acuzare în care se află date cu caracter personal. Or potrivit art.96 alin.(1) pct.3)

Cod de procedură penală, *În cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească: 3) datele personale care caracterizează inculpatul și victima.*

Prin urmare, în prezentul proces judiciar este incident art.8 din Convenție și art.28 din Constituție, fiindcă prin mandatul de avocat contestat, au fost accesate neautorizat datele mele cu caracter personal aflate la un dosar penal.

Efectul mediat al madatului contestat este păstrat și azi, pînă o instanță va constata nulitatea absolută a acestui document de reprezentare.

În astfel de împrejurări constatăm că în Republica Moldova nu există un organ care să asigure independența avocatului, și să pună pe avocat într-o situație de certitudine în cazul cînd asupra avocatului se comit influențe necorespunzătoare iar avocatul refuză/respinge aceste influențe.

La cazul din speță influența asupra avocatului Guminiuk s-a produs cu susținerea că ar avea probleme cu Uniunea Avocaților dacă refuză să acorde asistență juridică, pe cînd corect ar fi că tocmai Uniunea Avocaților să nu-i creeze probleme ci săi asigure independența avocatului în situația cînd există presiuni.

Lipsa organului ce asigură independența avocatului, a produs ingerința în drepturile mele fundamentale, iar imaginea statului de drept a fost denigrate.

Litigiul dedus judecării în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, are ca obiect protejarea drepturilor fundamentale violate de avocat influențat, neapărat de un organ, care a emis un mandat de avocat la comanda cuiva, pe baza căreia a accesat neautorizat datele mele cu caracter personal, și a falsificat actul justiției falsificînd mecanismul asistenței juridice garantate de stat într-o cauză penală de care am fost condamnat la privațiune de libertate.

21. Prezenta sesizare abordează o problemă de drept constituțional ce se referă la lipsa organului legal în Republica Moldova, ce ar asigura independența/imparțialitatea avocatului, ca să protejeze avocatul de influențe exterioare în exercitarea profesiei, și să nu fie produse ingerințe în drepturile fundamentale ale omului.

22. În acest sens se solicită controlul constituționalității a art.35 alin.(1) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: *Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.*

Excepția de neconstituționalitate se referă în exclusivitate la omisiunea legislativă de a reglementa prin lege oorganul care asigură independența și imparțialitatea avocatului în Republica Moldova.

23. În jurisprudența CtEDO, este menționat că influența avocatului este inadmisibilă în statul de drept.

Astfel potrivit Hotărîrii CtEDO în cauza *COLIBABA c. MOLDOVEI* (Cererea nr. 29089/06), § 57, Curtea a statuat: „După examinarea scrisorii Procurorului General, Curtea tinde să fie de acord cu reclamantul că ea nu pare să fie doar un îndemn adresat avocaților de a respecta etica lor profesională, după cum a sugerat Guvernul. Limbajul folosit de Procurorul General, faptul că el, în mod expres, l-a numit pe avocatul reclamantului în contextul acestei cauze și avertizarea că ar putea fi inițiată o urmărire penală, ca rezultat al pretensei plângeri necorespunzătoare a ultimului adresată organizațiilor internaționale, ar putea fi, în opinia Curții, percepută ușor ca fiind o presiune asupra avocatului reclamantului și asupra tuturor avocaților în general. Într-adevăr, se pare că aceasta a fost percepția tuturor avocaților din Republica Moldova și a Amnesty International (a se vedea paragraful 26 de mai sus)”(a se vedea jurisprudența citată acolo).

24. La cazul dedus judecării, avocatul Guminiuk potrivit stenogramei discuției, declară că a fost amenințat de Coordonatorul Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS Victor Grijuc că de refuză acordarea asistenței juridice lui Donos Tudor apoi Coordonatorul Victor Grijuc îi face probleme la

Uniunea Avocaților. Apoi Judecătorul de caz a intervenit în libertatea avocatului Guminiuk. Iar avocatul Guminiuk aflându-se în situație amenințătoare și fiindcă în Republica Moldova nu există organ care să asigure independența avocatului a purces la fărădelege, confecționând mandatul de avocat care este neașa faptelor, violându-i drepturile fundamentale ale lui Donos Tudor.

25. Reșind din cele expuse, se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova să exercite controlul de constituționalitate a art.35 alin.(1) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: *Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.*

Excepția de neconstituționalitate se referă în exclusivitate la omisiunea legislativă de a reglementa prin lege organul care asigură independența și imparțialitatea avocatului în Republica Moldova, fapt ce contravine prevederilor art.26 alin.(4) din Constituție.

F. Lista documentelor relevante

1. Cererea de înlăturare a avocatului Guminiuk
2. Procesul-verbal al ședinței de judecată unde este înscris adresarea avocatului că a fost impus să asigure apărare.
3. Cererea avocatului Guminiuk prin care refuză apărarea fiindcă nu este contractat și desemnat de CNAJGS.
4. Informația eliberată de OT Bălți al CNAJGS pe numele avocatului Guminiuk, prin care se confirmă că Oficiul Teritorial Bălți nu l-a desemnat apărător.
5. Concluziile Ministerului Justiției și Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.
6. Stenograma discuției avocatului Guminiuk prin care declară amenințarea sa.
7. Nota-informativă a Coordonatorului OT Bălți Grijuc Victor în care indică că nu a emis decizie de desemnare a avocatului Guminiuk, ci doar la apelat telefonic și i-a propus să asigure asistență juridică calificată.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sânt exacte.

DONOS Tudor
Mun. Chișinău

01 noiembrie 2022

ÎN CHEIERE

28 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Orhei sediul Central
Instanța de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Alexandra Romanăș
Doina Cotruță

examinând în ședință publică problema ridicării excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea depusă de Donos Tudor către Guminiuk Nicolae cu privire la anularea actelor, contractelor și repararea prejudiciului moral

constată:

Donos Tudor a depus cerere către Guminiuk Nicolae cu privire la anularea actelor, contractelor și repararea prejudiciului moral.

Prin intermediul Cancelarie Judecătoria Orhei sediul central, la data de 16 noiembrie 2022 Donos Tudor a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.35 din Legea cu privire la avocatură, care prevede: "Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară și are sediul în municipiul Chișinău", - în parte ce ține de omisiunea legislativă de a reglementa prin lege organul care asigură independența și imparțialitatea avocatului în Republica Moldova.

În motivarea cererii indică că în judecătoria Orhei, sediul central, se află acțiunea în justiție depusă de Donos Tudor împotriva lui Nicolae Guminiuk privind anularea actelor, contractelor și repararea prejudiciului moral.

În procesul dedus judecății este sesizat faptul că în privința avocatului Nicolae Guminiuk s-au exercitat influențe necorespunzătoare meseriei de avocat, din partea Coordonatorului Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS V. Grijuc, care la impus să emită mandat de avocat și să se prezinte la procesul judiciar, în caz contrar îi face neplăceri la Uniunea Avocaților din RM.

Mai menționează că, tot în cadrul procesului dedus judecății s-a solicitat instanței de judecată să atragă în calitate de intervenienți accesorii Ministerul Justiției și Uniunea Avocaților din RM, pe motivul că aceste autorități publice nu au asigurat independentă avocatului Guminiuk Nicolae, nu au propus modificarea Legii cu privire la avocatură într-asa fel ca să existe un organ ce ar asigura independența avocatului în RM.

Susține că circumstanțele deduse judecății, permit instanței aplicarea unor prevederi din Legea cu privire la avocatură, în deosebi art.35 al Legii.

Articolul 35 Uniunea Avocaților Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și are sediul în municipiul Chișinău.

Susține că alocabilitatea acestui articol din Lege în litigiul dedus judecății, este necesară și importantă, fiindcă urmează de stabilit influența asupra avocatului la momentul emiterii mandatului care este un act juridic civil de reprezentare. Or

dacă avocatul a fost influențat s-au nu, a avut posibilitate să respingă influența sau nu, a existat un organ care să-i asigure independența sau nu, toate aceste circumstanțe urmează de stabilit în litigiul dedus judecării, prin prisma aplicării art.26 alin.(4) din Constituția RM.

Ca rezultat, pentru a fi identificat faptul că avocatul nu a fost influențat, urmează potrivit art.35 din Legea cu privire la avocatură ca instanța să stabilească care este organul ce asigură independența avocatului în RM.

În cazul când nu există un organ care ar asigura independența avocatului, atunci atragerea ca intervenienți accesorii pe MJ și UAM este inevitabilă, fiindcă nu au asigurat independența avocatului și nu au înaintat propuneri legislative la acest compartiment.

Din prevederile art.35 din Legea cu privire la avocatură, observă că nu este reglementat organul care ar asigura independența avocatului așa cum este garantat în art.26 alin.(4) din Constituție.

Prin urmare susține că există riscul aplicării unei legi în prezentul proces judiciar, care contravene Constituției.

În acest sens, solicită instanței de judecată să admită ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.35 din Legea cu privire la avocatură, în parte ce ține de omisiunea legislativă de a reglementa prin lege oorganul care asigură independența și imparțialitatea avocatului în Republica Moldova.

Instituția excepției de neconstituționalitate este instrumentul prin care partea în proces își exercită apărarea împotriva ingerinței în drepturile fundamentale în cazul când ingerința prin lege se produce.

În acest sens, menționează că pentru a evita aplicarea unei legi contrare Constituției, controlul de constituționalitate este inevitabil.

Prin urmare, susține că condițiile statuate la art.12¹ alin.(2) din CPC sunt întrunite.

Solicită reclamantul admiterea cererii și transmiterea sesizării formulate Curții Constituționale pentru examinare.

Reclamantul Donos Tudor în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea expediată, a solicitat examinarea în lipsă.

Pîrîtul Gumeniuk Nicolae la ședința de judecată nu s-a prezentat fiind citat legal, însă prin telefonogramă a anunțat că se află în imposibilitate de a se prezenta la ședința din motiv de boală, iar instanța de judecată constatând ca posibilă examinarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate în lipsa acestuia.

Studiind materialele cauzei instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată de reclamantul Donos Tudor este una întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12/1 alin.(1), (2), (3) și (5) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform pct.79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Curtea Constituțională prin pct. 82-83 din aceeași hotărâre a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, și anume dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Articolul 12/1 alin.(4) CPC prevede că dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Conform pct.44 din hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cadrul unui proces judiciar, la orice etapă a procesului de judecată.

Examinând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în coraport cu circumstanțe cauzei, instanța de judecată reține că, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM, excepția este ridicată de către una din părți –reclamantul Donos Tudor, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre

anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate din care considerente cererea este pasibilă de admis.

Astfel, în condițiile în care controlul constituționalității actului normativ ce urmează a fi aplicat este de competența Curții Constituționale, iar în conformitate cu art. 12/1 alin.(3) CPC, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

În temeiul prevederilor art.art.12¹, 269-270 Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea reclamantului Donos Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de reclamantului Donos Tudor, în cadrul examinării cauzei civile la cererea depusă de Donos Tudor către Guminiuk Nicolae cu privire la anularea actelor, contractelor și repararea prejudiciului moral.

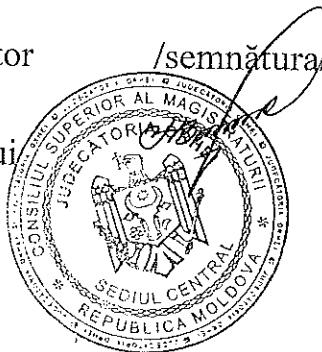
Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței, judecător

/semnătura

Alexandra Romanaș

Copia corespunde originalului

Alexandra Romanaș